

บันทึก

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับคำว่า “พิการ” และ “ทุพพลภาพ” ตามกฎหมาย
ว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ
การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๔๐๓/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งว่า กระทรวงการคลังขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยคำว่า “พิการ” ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ว่าจะมีความหมายเพียงใด ซึ่งปรากฏความละเอียดดังนี้

มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ บัญญัติว่า

“ผู้ใดได้รับอันตรายจนพิการเสียแขนหรือขา หูหนวกทั้งสองข้างตาบอดหรือได้รับการป่วยเจ็บซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจแล้ว และแสดงว่าถึงทุพพลภาพไม่สามารถจะใช้กำลังกายหรือความคิดประกอบอาชีพได้ตามปกติ หรือถูกประทุษร้ายจนพิการหรือทุพพลภาพ เพราะเหตุ

(๑) ช่วยเหลือราชการ

(๒) ปฏิบัติงานของชาติตามที่ได้รับมอบหมายจากทางราชการ

(๓) ช่วยเหลือบุคคลอื่นตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด หรือ

(๔) ปฏิบัติการตามหน้าที่มนุษยธรรม ในเมื่อการปฏิบัติการณ์นั้นไม่ขัดกับคำสั่งโดยชอบของเจ้าพนักงาน

ให้ผู้นั้นได้รับเงินสงเคราะห์ เว้นแต่การได้รับอันตรายหรือได้รับการป่วยเจ็บหรือการถูกประทุษร้ายนั้นเกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือจากความผิดของตนเอง”

คำว่า “พิการ” ในกรณีถูกประทุษร้ายนั้น กระทรวงการคลังเห็นว่าอาจตีความได้ ๒ นัย คือ (๑) ตีความอย่างแคบ ในกรณีได้รับอันตราย กฎหมายระบุไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่าผู้ได้รับอันตรายต้องพิการโดยเสียแขนหรือขา หูหนวกทั้งสองข้าง หรือตาบอด ดังนั้นในกรณีถูกประทุษร้ายจึงอาจเข้าใจได้ว่า ความพิการน่าจะมีความหมายอย่างเดียวกัน คือ เฉพาะเมื่อผู้ถูกประทุษร้ายพิการโดยเสียแขนหรือขา หูหนวกทั้งสองข้าง หรือตาบอด จึงมีสิทธิรับเงินสงเคราะห์ (๒) ตีความอย่างกว้าง ในกรณีถูกประทุษร้ายนั้น ไม่ว่าจะเป็นความพิการในลักษณะใดก็มีสิทธิ

ได้รับเงินสงเคราะห์ทั้งสิ้น กระทรวงการคลังเห็นว่า การตีความตามนัยที่ (๒) น่าจะไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมาย จะเกิดความลักลั่นและไม่เป็นธรรม และน่าจะไม่ชอบด้วยเหตุผล

กระทรวงการคลังยังเห็นต่อไปอีกด้วยว่าในกรณีได้รับการป่วยเจ็บนั้น มีข้อกำหนดให้แพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจแล้วและแสดงว่าถึงทุพพลภาพไม่สามารถจะใช้กำลังกายหรือความคิดประกอบอาชีพได้ตามปกติ ผู้ได้รับการป่วยเจ็บจึงมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ ส่วนในกรณีถูกประทุษร้ายจนทุพพลภาพนั้นไม่มีข้อกำหนดให้แพทย์ฯ ตรวจและแสดงว่าไม่สามารถจะใช้กำลังกายหรือความคิดประกอบอาชีพได้ตามปกติ ในเรื่องนี้จะต้องถือปฏิบัติอย่างเดียวกันคือ ต้องมีแพทย์ฯ ตรวจและรับรองในกรณีถูกประทุษร้ายด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาของกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่า

(๑) พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยฯ ๒๕๖๑ ไม่มีบทนิยามคำว่า “พิการ” ไว้ การตีความคำว่า “พิการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งแยกกรณีให้สิทธิรับเงินสงเคราะห์ไว้เป็น ๓ กรณี คือ (ก) ได้รับอันตราย (ข) ได้รับการป่วยเจ็บ และ (ค) ถูกประทุษร้ายนั้น จึงต้องอาศัยความหมายที่ปรากฏชัดในบทบัญญัติของมาตราเดียวกันและซึ่งต่อเนื่องกันนั่นเอง “พิการ” ในกรณีถูกประทุษร้ายจึงมีความหมายเช่นเดียวกับ “พิการ” ในกรณีได้รับอันตราย คือ ต้องพิการจนเสียแขนหรือขา หูหนวกทั้งสองข้าง หรือตาบอด ทั้งนี้แม้ว่าในกรณีถูกประทุษร้ายไม่มีตัวอักษรระบุไว้ว่าต้องพิการจนเสียแขนหรือขาฯ ๒ ข้าง ก็ตาม การตีความคำว่า “พิการ” ในกรณีถูกประทุษร้ายในตอนท้ายของมาตรา ๔ ให้กว้างตามความหมายที่ให้ไว้ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า “เสียอวัยวะ มีแขน ขา เป็นต้น, เสียไปจากสภาพเดิม” ให้แตกต่างไปจากความหมายของคำว่า “พิการ” ในกรณีได้รับอันตรายในตอนต้นของมาตราเดียวกันนั้นเองย่อมไม่ชอบด้วยเหตุผลและจะทำให้ขาดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าเพียงใดจึงจะเรียกได้ว่าพิการ

(๒) โดยเหตุผลเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้ใน (๑) ความหมายของคำว่า “ทุพพลภาพ” ในกรณีถูกประทุษร้ายก็ต้องเหมือนกับ “ทุพพลภาพ” ในกรณีได้รับการป่วยเจ็บ คือ ต้องมีแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจแล้วและแสดงว่า ไม่สามารถใช้กำลังกายหรือความคิดประกอบอาชีพได้ตามปกติ

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๕